

Proa

MÀRIUS SERRA
Res no és perfecte
a Hawaii

MÀRIUS SERRA

RES NO ÉS PERFECTE A HAWAII

Proa

PROA
A Tot Vent

Primera edició: març del 2016

© 2016 Màrius Serra

Drets exclusius d'aquesta edició:
Raval Edicions SLU, Proa
Diagonal, 662-664
08034 Barcelona
www.proa.cat

ISBN: 978-84-7588-604-6
Dipòsit Legal: B. 2.709-2016
Composició: Víctor Igual, SL
Impressió: CPI (Barcelona)

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).
Tots els drets reservats.

SUMARI

KAHI	9
LUA	35
KOLU	189
HA	373
LIMA	419
ONO	461

15 de gener de 2009, illa Gran de Hawaii

De bon matí els accessos a la part costanera de la carretera 11 apareixen empaperats. Desenes de metres de precinte barren el pas a vehicles i vianants. Un control policial regula el trencall de Mamalahoa Highway, l'únic accés a la zona habitada de Kealakekua Bay. Només hi deixen passar els veïns i els vehicles de premsa. També els accessos a la platja de Honaunau-Napoopoo apareixen precintats.

La policia patrulla la zona. Els agents de paisà ja han detectat les pancartes col·locades de matinada en llocs estratègics per atènyer visibilitat mediàtica. Banderes hawaianes i missatges genèrics (Free Hawaii) o més específics (No Wells Epoch). No són gaires, però la seva mera presència excita l'instint d'alguns periodistes i els fa ensumar un conflicte suculent.

L'extrem de la badia que ocupa el complex turístic Wells Epoch només és accessible per aigua o a peu. Moltes embarcacions amb turistes s'hi acostaven a fer esnòrquel fins que les obres van començar a remoure els bancs de corall. Per terra, els clients més caminaires del Bed & Breakfast que regenta la senyora Georgina Rodley acostumaven a baixar pel camí que permet accedir a l'obelisc en memòria del capità Cook. És costerut i travessa camps de moresc una mica difícils de mantenir a ratlla, però això mateix el fa atractiu. La construcció del nou resort ho ha canviat tot.

La majoria dels professionals que cobriran la inauguració han dormit als vehicles adaptats que transformen la platja de Napo'opo'o en un bosc d'antenes parabòliques que semblen

sobresortir de les restes de l'antic temple polinesi. Les furgonetes antenades ocupen tot l'espai i els tècnics van bojós per assegurar la connexió des de la unitat mòbil que cadascú ha entaforat com ha pogut a la zona habilitada a instàncies del major de l'illa per fer el seguiment de l'acte. Hi ha empentes i cops de colze, com sempre, però les clàssiques picabaralles entre mitjans aquesta vegada també es projecten a l'espai radiomagnètic, perquè la cobertura justreja i tothom malda per aconseguir la seva quota d'amplada de banda.

El Tom s'ha llevat d'hora i ha anat a donar un cop de mà a la cuina. Les deu habitacions de l'establiment estan ocupades per les estrelles dels canals més importants i cal servir molts esmorzars. Joseph Russell, de la BAN, n'acapara tres: una suite per a ell sol i dues triples per als seus col·laboradors més propers. Anit la productora en cap va despatxar fins tard a la suite amb el senyor Russell.

Les altres set habitacions se les reparteixen altres presentadors estrella dels canals d'abast nacional i diversos mitjans locals que s'han espavilat a l'hora de fer prevaler els seus drets territorials. El *Wifi News* no figura en aquesta llista. El seu director compta amb la proximitat del Tom. Poques vegades una notícia s'esdevé tan a prop del domicili d'un periodista. Tot i així, li ha assignat un editor perquè tuteli les seves cròniques i ha comprat el senyal de la BAN per emetre la cerimònia per estríming.

—Algunes pancartes d'oposició al projecte ja es poden llegir molt abans de l'hora prevista per a la inauguració —s'esgargamella la intrèpida Jane Auden—. Tal com podem veure a les imatges, han aparegut algunes tímides mostres de protesta a les cases d'alguns veïns de Captain Cook.

Mentre l'enviada especial de Channel Fork transmet aquesta informació, el càmera que l'acompanya s'esforça per il·lustrar-ho. Però les pancartes i les banderes estan en habitatges molt separats i es veu obligat a accelerar les transicions en uns tràvelings que maregen els telespectadors.

—Com veuen, hi ha banderes independentistes hawaianes —prosegueix ella amb entusiasme—, pancartes de Free Hawaii i algunes altres inscripcions com ara, a veure si som capaços de distingir-les...

El càmera espasmòdic atura el seu deambular en un llençol brut que penja d'una barana rovelladíssima. El vell Keale hi ha guixat dues paraules amb esprai negre: *fuck* i *tourism*. L'enviada especial es queda tres segons en silenci i se'n surt com pot:

—... I altres fórmules genuïnes d'expressar el profund malestar que provoca la construcció del Complex Wells Epoch, que avui s'inaugura en un dels paratges més verges de l'illa Gran de Hawaii.

El Tom coneix Jane Auden de quan tots dos anaven a la facultat de periodisme. Admira el seu esperit crític, però sovint li sembla que l'exacerba massa. Troba que el lluïment personal és el gran drama del periodisme. Aquest matí, després de servir-li l'esmorzar, l'acompanya fins a la zona de premsa per l'escarpat caminet que separa el modest Bed & Breakfast del fastuós complex turístic. El pas està tan transitat com un camí de l'Himàlaia en temporada alta. Mentre hi baixa, la Jane pren nota que és un formiguer de professionals carregats amb tota mena d'estrís que en maleeixen la dificultat orogràfica. Més d'un càmera ha rodolat roquissar avall, protegint amb totes les parts del cos l'ànima més preuada, la càmera.

Els esclaus de Russell a la BAN ja li han muntat el set des del qual el gran monstre de la comunicació nord-americana transmetrà l'arribada dels primers estadants al complex turístic de Wells Epoch.

—Bon dia des de Wells Epoch —sil·labeja Russell amb el somriure d'orella a orella que li segresta la cara cada cop que el seu sistema visual detecta una càmera amb el pilot encès—, un espai recuperat a la naturalesa en un racó idíl·lic de Captain Cook, una CPD, és a dir, una concentració de població designada pel cens dels Estats Units a l'illa Gran de Hawaii, que per-

tany al districte de Kona Sud i a la divisió de Kealakekua, universalment coneguda perquè va ser el lloc exacte on es va produir la mort del gran conqueridor del Pacífic, el capità James Cook.

Russell adora les explicacions prolixes, i acostuma a transformar en subordinades les oracions que li escriuen els seus subordinats. Els seus detractors, entre els quals hi ha el Tom, l'acusen d'enciclopedista de fireta. Els guionistes sempre li encapçalen els guions amb dades extretes de la Wikipedia sobre la localitat des de la qual fa la connexió. No els falla mai. Només han d'afegir un element curiós que no figuri a l'entrada viquipedica i Russell ja ho beneeix.

—Falta justament una hora perquè una *prèplica* del *Resolution* fondegi en aquest extrem de Kealakekua Bay, a pocs metres d'on ho va fer el capità Cook —diu Russell, feliç d'inventar paraules sense voler com aquesta *prèplica* que li ha sortit trabocada en plena torrentada verbal i que li sona a *preqüela*—, i ben aviat els luxosos bots d'aquest complex turístic amb ínfules històriques s'hi acostaran perquè els primers estadants hi puguin desembarcar.

De moment Russell ha decidit obviar les pancartes escadusseres que han aparegut en algunes cases de Captain Cook. L'equip li ha fet saber que Channel Fork ja les ha mostrades, i Russell ha insultat Auden fora d'antena.

—Creieu que quatre draps bruts són notícia quan estem a punt de reviure l'apoteòsica arribada del capità Cook a aquest arxipèlag?

Ningú del seu equip no ha gosat respondre. Russell és molt amant de les preguntes retòriques.

La zona habilitada per a la premsa ja bull. El Tom observa que altres mitjans tampoc no es fan ressò dels petits indicis de protesta. Però la línia de la transparència que encarna Jane Auden també té algun seguidor. Una ràdio local aconsegueix entrevistar el vell Keale, responsable del llençol ofensiu. L'home

manté en l'oralitat la seva afició pel verb escrit a la pancarta i encadena en unes declaracions que no passen dels dos minuts quatre termes inconvenients.

—La cerimònia constarà de tres parts —informa Mike Waters als seus seguidors pel canal TBO—. L'arribada del vaixell a la badia, una benvinguda sorpresa, que l'organització manté en rigorós secret, i la recollida dels viatgers a bord del nou *Resolution*, que seran allotjats a les instal·lacions del Complex Wells Epoch.

El Tom fa zàping a la sala de televisió, l'espai on ha forjat la seva gran experiència internacional sense moure's gaire. Des que el pare va desaparèixer i la vida el va recloure a la petxina d'aquesta casa s'alimenta d'una remor d'expressions primàries, de gràcies i sisplaus en accents molt diversos, i de vegades fins i tot en llengües diferents de l'anglès. La sala de la tele del Bed & Breakfast ha estat la seva veritable universitat. Ara, mentre fa zàping del petulant Russell a la busca-raons Auden i d'ella al saberut Waters, sent la mare que penja el telèfon a la zona de recepció i que el crida.

—Tooom, no paren de trucar de diaris i ràdios per demanar informació sobre aquestes pancartes de protesta que es veu que han sortit per la tele —fa la Georgina, sense moure's de la recepció—. Tu en saps re? Si això no acaba aviat seré jo qui posaré una pancarta a la porta.

El Tom somriu. Els atacs de ràbia de la mare li fan tanta gràcia com els seus atacs d'eufòria. Fan aflorar tot el geni que la gent diu que tenia. Un caràcter que ha quedat sepultat sota el dol de la solitud i la rutina del Bed & Breakfast.

—Són protestes contra l'hotelarro aquest d'aquí sota que avui inauguren. No n'hi ha per a tant, però ja saps com som els periodistes.

—Ah!

—En aquests moments —pronuncia la timbrada veu de la cadena líder— el grup de ballarins de la comunitat de Captain

Cook s'ha posat a executar les danses tradicionals d'hula, que en el seu dia tant van fascinar el capità Cook i, sobretot, els seus homes.

Russell amaneix els seus comentaris amb un munt de dades degudament recollides pels seus guionistes.

—Els membres del grup de dansaires pertanyen a la comunitat nativa, però els uneix una passió comuna, valga'm la redundància, que en aquests últims temps ha saltat a la palestra: la hulateràpia —s'omple la boca Russell—. Una activitat vagament terapèutica inspirada en la sèrie de televisió *Frau Luau*, que Kameha Nuha ha transformat en una teràpia de masses.

Els dansaires que ara pugen a l'escenari muntat a la vora del temple executen hules tradicionals. La zona vip destinada a les autoritats està molt allunyada del públic, en un tram de la badia que no té un accés clar per terra, arrecerada sota la protecció de l'espadat. Una embarcació els hi acaba de portar, després d'haver visitat en primícia les instal·lacions. Patrons, patrocinadors i representants institucionals han confraternitzat en un còctel servit a l'interior del saló submarí de Wells Epoch, després han espiat els peixos tropicals des dels cilindres transparents que s'endinsen en l'oceà i ara s'afanyen a ocupar els seus llocs d'honor.

A la zona del poble hi fa molta calor. Cada pas de ball té un significat fàcil de retenir, però el mèrit de Kameha Nuha ha estat modernitzar-ho. L'apoteosi del seu mètode inspirat en la sèrie *Frau Luau* es va produir quan va publicar un llibre sobre la necessitat de reinventar-se emocionalment, escrit amb frases breus com tuits. Un concepte revolucionari que, amb el suport de la celebèrrima protagonista de la pel·lícula i la sèrie, ha acabat triomfant.

El Tom no en sap el motiu, però la seva mare va rebre a casa un exemplar del llibre dedicat per l'autor. Ja d'entrada, tot això de la hulateràpia li va semblar una bajanada. Ara li provoca el que sovint anomena urticària de queixal, potser perquè la inci-

ta a voler queixalar tothom qui gosa fer alguna d'aquestes ridícules microcoreografies que la hulateràpia ha popularitzat. Per això, quan treu el nas per la sala de la tele i veu els deixebles de Kameha Nuha ballant hula, s'emprenya com una mona.

—Això és el que volen ensenyar de Hawaii al món? Més ens valdria que els espenyéssim tots roques avall!

El Tom somriu. Les autoritats acaben d'ocupar les butaques de privilegi. Els de primera fila criden l'atenció perquè van vestits d'època, en honor a Wells Epoch. L'actriu també seu a la zona vip, al costat de les esposes dels mandataris que presideixen la cerimònia des de la llotja d'honor. Van vestides de carrer, però guarnides amb els preceptius leis.

—A l'arribada del major s'han sentit algunes escridassades de desaprovació —relata Auden amb posat tens— d'un grup de veïns agrupats rere una pancarta.

Channel Fork ha aconseguit filmar-los, però la pancarta no es llegeix bé.

—En aquests moments el senyor Thomas Cook, major de Hawaii i successor dels governadors reials de l'illa Gran sota el regnat de Kamehameha, seu a la butaca presidencial vestit d'època per presenciar la vibrant cerimònia —es rellepa Russell—. És el màxim representant del hawaià més il·lustre de tots els temps, el president electe Barack Obama, que prendrà possessió del càrrec d'aquí cinc dies.

Russell té previst volar aquesta mateixa nit a Washington per capitanejar els preparatius de la cobertura que oferirà la BAN de la cerimònia presidencial, retransmesa per a tota la nació i mig món.

—Les danses que obren aquesta cerimònia daten dels temps del capità Cook —relata Waters per a TBO, sempre més neutre.

—Quan la tripulació del capità Cook va saber que del collaret de flors les ballarines en deien *lei* van veure clar quin era el seu objectiu immediat —fa Russell amb un somriure, tot

reproduint el primer joc de paraules que els mariners van aprendre a Hawaii, entre el *lei* floral i el verb *lay*, que en anglès s'usa per indicar que jeus amb algú.

—Ah, ja m'estranyava que encara no hagués sortit l'acudit del lei —es queixa el Tom des del sofà—. En Russell havia de ser...

—Deixa de saltar d'un canal a l'altre —el renya la mare.

—M'agrada veure com ho expliquen els diversos mitjans, mare, és una deformació professional.

—Aquesta merda d'apartaments de luxe no milloraran segons qui te'ls expliqui.

Quan, anys enrere, el Tom li va dir que s'havia apuntat a la facultat de periodisme la mare va respondre que ja s'ho faria, però que ser periodista era la segona pitjor cosa que es podia ser a la vida. Només n'hi havia una de pitjor: ser assassí.

Channel Fork ha situat una càmera a la terrassa del bar Shack, regentat per simpatitzants de la línia editorial del mitjà, i és l'única tele capaç de mostrar contraplans que permetin una visió completa de l'escena, en contrast amb les imatges oficials, molt més acotades, que serveixen les altres càmeres situades en els emplaçaments autoritzats.

Quan acaba el ball se senten crits. El Tom els enxampa per la retransmissió de Waters.

—Un grup reduït dels assistents a l'acte aprofiten els silencis que es produeixen entre cançó i cançó per fer sentir els seus missatges crítics —diu Mike Waters—. Segons ens ha semblat apreciar, entre els més corejats destaca «Hawaii per als hawaïans». Una aspiració ben noble, si em permeten l'opinió personal.

Waters fa veure que es mulla, però en realitat s'aferra a la força de l'obvietat per esquivar el conflicte. Russell encara es resisteix a dir-ne res. La seva màxima és que una bomba no és notícia fins que no esclata. Una apreciació que va formular en *prime time* el 10 de setembre de 2001 i que l'ha catapultat a la

fama entre els amants dels seminaris sobre periodisme. Però la contenció té uns límits, i Russell no pot evitar comentar les imatges del moment més esperat de la cerimònia: la irrupció de la rèplica del *Resolution*, segons ell la *prèplica*, a l'horitzó de Kealakekua, dos-cents trenta anys després o, com diu la publicitat de Wells Epoch, vint-i-tres dècades després de l'arribada del capità Cook.

A bord d'aquest nou *Resolution* el grup de turistes disfressats d'època conviu com pot amb els moviments de la mar arrossada. La família Puig es divideix entre menors de trenta anys i majors de seixanta. Els uns gaudeixen de la travessia i els altres estan tan marejats que ja no saben què fer. El senyor Puig ha empallidit i aguanta com pot sense descompondre's en públic, però ja ha fet tres discretes escapades al lavabo per vomitar.

El vaixell es perfila, majestuós, envoltat de petites embarcacions que fan pensar en l'episodi històric que ara es pretén recordar. Una minúscula embarcació de les que flanquegen el *Resolution* llueix una vela amb missatge. El vent l'infla prou perquè, tot i la distància, es pugui llegir FREE HAWAII.

Waters se'n fa ressò amb el seu descriptivisme habitual i el dit nerviós del Tom emprèn un ritme percussor que canvia de canal amb efectes acústics notables. La imatge del *Resolution* i els seus acompanyants roman invariable, capturada des de les càmeres de pla fix, i són només les veus discordants de Russell, Auden i Waters les que componen un veritable trencaclosques sonor a la sala de la tele, comandat a distància pel dit neguitós del Tom. Cadascun dels tres relators perfila el seu punt de vista, però les imatges enquadrades pels tres realitzadors són les mateixes, i això reequilibra els matisos de l'àudio.

És virtualment impossible enfocar el vaixell sense mostrar, també, el reguitzell de canoes i embarcacions de tota mena que naveguen al seu costat, com un estol de dofins saltaires patrocinats pels adversaris del Complex Wells Epoch. Les banderes,

pancartes i veles de protesta destaquen al costat de l'històric vaixell. Fan encara més evidents les minúscules dimensions de l'embarcació que comandava el capità Cook quan va completar una gesta de dificultat inversament proporcional a l'eslora de la seva nau.

—No a l'especulació immobiliària! —brama Jane Auden per a Channel Fork—, això és el que deia la primera pancarta que la llanxa del guardacostes ha arrabassat als manifestants embarcats.

—El *Resolution* continua el seu majestuós avanç per Kealahou Bay —pondera Russell per a la BAN—, aliè a les protestes dels veïns.

—Del centenar llarg d'embarcacions que flanquegen el *Resolution* —relata Waters— només tretze llueixen algun signe de disconformitat. La llanxa de l'autoritat portuària està intentant convèncer els seus portadors que deixin la protesta.

—La llanxa policial aborda sense contemplacions els manifestants.

—Les autoritats gaudeixen amb les danses de benvinguda.

—La cerimònia es continua desenvolupant segons l'horari previst.

Pres d'un zàping compulsiu, el Tom juga a empalmar les frases d'Auden, Russell i Waters.

Els guardacostes, en el seu zel per retirar les pancartes de protesta, fan caure un manifestant a l'aigua i després l'han de rescatar. La tensió augmenta. El focus d'interès es desplaça a terra ferma. Els tres realitzadors punxen la mateixa imatge de la llotja principal, a la primera fila de la qual acaben de quedar buides tres butaques, fins ara ocupades pels tres màxims dignataris: el major Thomas Cook, el director de Wells Epoch, Jack Allen, i el senador Daniel Akaka, en representació de la comunitat hawaiana. Aquest tercer és l'únic que llueix el vestit de gala dels grans caps hawaïans i ha estat, fins al moment, el més escridassat pels manifestants de terra ferma.

El Tom s'incorpora del sofà i torna al relat de Jane Auden. No sembla que tingui més informació que els seus col·legues, però aprofita per emetre una prèdica contra la societat de l'espectacle. L'arriba a comparar amb la xocolata. Segons Auden, l'espectacle és un substitutiu pirotècnic de la realitat igual com la xocolata ho és del sexe.

El vaixell acaba d'arribar al punt previst per fondejar, encerclat pel centenar llarg d'embarcacions que l'acompanyen. La majoria de les pancartes han desaparegut, però la vela del Free Hawaii continua onejant orgullosa al costat del vaixell ple de turistes disfressats.

—Has vist com està el vell? —diu l'Anna a son germà quan el capità del *Resolution* els avisa per megafonia que acaben de fondejar—. Per més que ho intenta dissimular, s'ha marejat com una sopa. Feia temps que no s'estava tanta estona callat. Potser haurem d'embarcar-lo vestit d'època més sovint.

Els Puig ocupen unes butaques de coberta, amb l'esperança d'aprofitar els efectes beneficiosos de la brisa. Durant tot el trajecte entre les dues illes no han badat boca. Tan aviat com la rèplica del *Resolution* ha sortit de Waikiki ja han començat a notar els primers símptomes de mareig, i el mal de mar ha causat estralls entre l'equip sènior. Només l'Anna i l'Arnau han eludit l'epidèmia. Els vells del grup estan fatal. Rodaments de cap, panxes revoltades i arcades més o menys generals que desencadenen l'aprensió d'altres passatgers, fins al punt que la majoria dels primers hostes de Wells Epoch no s'han adonat de les pancartes de protesta que els flanquegen des que s'han acostat a l'illa Gran de Hawaii i han entrat, marejats com una sopa, a Kealakekua Bay.

El fet de fondejar el vaixell els sembla alliberador, però és més una qüestió psicològica que no pas física, perquè un cop ancorat el *Resolution* continua oscil·lant amunt i avall, i encara és pitjor el remei que no pas la malaltia.

Les notícies dels abordatges de la llanxa guardacostes i els

ulteriors estira-i-arronses amb les pancartes deixen pas a l'acte que ha de culminar la cerimònia.

—Benvinguts a la històrica badia de Kealakekua —pronuncia amb veu segura el locutor contractat per conduir l'acte—. Teniu l'honor de ser els primers navegants que ocupareu aquest pacífic paisatge carregat d'història no tan pacífica.

Del *Resolution* estant, un marejadíssim Puig se sent fora de lloc i experimenta un atac de ràbia. Pensa que algú com ell, que té a l'agenda diverses reunions amb els màxims dirigents del complex, no hauria de ser dins d'aquest buc trontolladís. S'exaspera perquè l'assalta la certesa que el seu veritable lloc seria a terra ferma, a la zona vip d'autoritats, còmodament assegut entre les forces vives de l'illa que ara mateix presencièn la seva epopeia de fireta. Puig s'encén cada cop que nota la panxa regirada, cada vegada que el formiguer que ha envaït el seu cap envia missatges alarmants de risc d'explosions. Les cames li flaquegen. Cada nova glopada agra reprimida amb la saliva que s'empassa el fa sentir més a prop del punt d'ignició.

Qui té la culpa de tot això que li està passant? Puig alça el cap i el mou amb la perícia d'un periscopista. Però no ha d'explorar gaire la superfície per distingir la silueta i el rostre del culpable absolut de tot: la seva dona.

—Floooooor! —la primera síl·laba que pronuncia des de fa una hora—. Et podies haver ficat aquella butlleta al cul!

La seva dona no entén res, però no té esma de replicar. Ajaguda a les glandules de coberta al costat de les seves germanes, no toca vores. Ni sap on és ni què ve ara, de manera que l'exasperte del marit li entra per una orella i li surt per l'altra.

—En aquests moments —relata Russell— un locutor dóna la benvinguda als primers hostes de Wells Epoch i els convida a observar, sense moure's del vaixell, l'encesa del foc d'agermanament.

Russell és l'únic relator que trepitja la veu vellutada del locutor oficial de l'acte. Els seus col·legues respecten la narració

sense interferir en el so ambiental, però ell deu trobar que el seu silenci empobriria el programa.

Mentre el grup d'hulateràpia enceta un enèsim pas de ball, irromp en escena una grua lleugera com les que s'usen per fer reparacions a les línies d'alta tensió. És un vehicle tot terreny amb rodes de tractor que pot desplegar una cabina que s'eleva uns deu o quinze metres mitjançant un braç periscòpic. Al costat del conductor, ben aferrats a la barana de la cabina, apareixen les tres autoritats que acaben d'abandonar les butaques de primera fila: el major Cook, el directiu Allen i el senador Akaka. Els que s'han quedat a la llotja s'aixequen i esclaten en un gran aplaudiment que tapa la música dels ukuleles.

—La mare que et va parir, Flor! —esclata el pare Puig al pont de comandament del *Resolution*—. El nostre lloc és allà baix, vestits com persones!

Una indignació creixent ultrapassa el seu mareig amb la mateixa intensitat que l'ovació ultrapassa la música. La seva dona intenta aturar els rodaments de cap i fixar la mirada en algun punt del rostre fatu del seu marit, però el mer fet de badar boca ja li sembla una missió impossible.

—Sempre que prens la iniciativa la cagues —sentencia ell, emprenyat com una mona marejada—. Per això vols fer coses? Per cagar-la?

La grua que transporta les autoritats encara avança lentament pel penyal a la recerca de la posició idònia prop de l'obelisc.

—Mai no hauries d'haver enviat aquella butlleta, tros de soca! Que no ho entens, que fem el ridícul? On s'és vist! D'aquí tres dies m'he de reunir amb el consell d'administració d'aquesta empresa. Com vols que em prenguin seriosament si abans em veuen baixar del seu vaixell turístic disfressat de manefa? Si et feia il·lusió pujar a aquest cony de veler de l'any de la Maria Castanya només m'ho haves de dir! Hauria pogut aconseguir que et fessin una visita guiada de la badia! Però no, la senyora

havia d'omplir una butlleta promocional i, apa, aquí ens tens muntant el número amb una colla de guiris que volen explicar als seus néts que vam ser els primers a dormir aquí.

—Qui... quina butlleta? —balbujeja la Flor—. Jo no, no he enviat cap butlleta enlloc.

—Això mateix, i ara que et veus acorralada nega'n l'evidència. Com sempre. Però què t'has pensat, que em mamo el dit?

L'esbroncada ha augmentat tant de volum que la majoria dels passatgers, aglomerats al pont de comandament, comencen a sentir-se incòmodes.

—El nostre lloc era allà! —remata Puig allargant el braç, i se submergeix en un silenci sepulcral que és rebut per la resta del passatge com una benedicció.

—En aquests moments el vehicle tot terreny equipat amb braç periscòpic ha arribat al punt del penyal que li permet tenir a l'abast el peveter que corona l'obelisc artificial —descriu amb precisió notarial Mike Waters per a la TBO—. Ara falcarà les quatre rodes.

—El vehicle especial que permetrà al major Thomas Cook inaugurar el nou complex de Wells Epoch sembla un vehicle lunar fixat a la superfície irregular del planeta hawaïà —poetitza Russell, en un atac d'eufòria probablement provocat per la immediatesa del desenllaç.

El Tom ha adoptat la posició d'alerta, assegut al sofà amb les plantes dels peus ben planes sobre el terra encatifat i l'esquena dreta. El dit zapejador continua amb el seu ritme frenètic de pulsacions, potser més ràpid i tot ara que l'anunciada sorpresa sembla imminent.

—Quan les autoritats britàniques vegin aquest espectacle riuran de valent —escup Jane Auden a Channel Fork—. Aquest circ increïble sorgeix de la seva ferma negativa a cedir amb finalitats comercials un terreny que preserva la nostra memòria històrica. Jutgin vostès mateixos l'estampa. No els sembla ridícul veure el major Thomas Cook enfilat dalt d'una grua per

engegar una atracció de fira? Fonts de l'ambaixada han confirmat a Channel Fork que el govern britànic no ha autoritzat l'ús de l'obelisc perquè considera que la inauguració d'avui és un acte comercial.

—Ara ja podem revelar, en exclusiva —s'omple la boca Russell—, en què consistirà la cerimònia. El senyor major serà elevat pel braç periscòpic de la grua a l'altura d'aquest impressionant obelisc pirotècnic de vint-i-cinc metres, i llavors, mitjançant un enginyós sistema, encendrà el peveter perquè la flama doni inici a un espectacular castell de focs artificials en memòria del capità Cook.

Una sensació estranya s'apodera de l'ànim del Tom. Crida la mare perquè pugui veure el que està a punt de passar. Té un pressentiment. Li fa l'efecte que la sorpresa pirotècnica se li quedarà gravada a la retina per sempre.

L'expectació també és gran a bord del *Resolution*. Desenes de passatgers abillats amb rígides casaques assisteixen expectants al lent ascens de la cabina ocupada pels tres notables. Just abans d'iniciar-lo, el triumvirat ha rebut de mans del conductor del vehicle una mena de torxa metàl·lica coronada per una flama ampliable. El disseny de la torxa inclou una mena de lei metàl·lic amb agafadors, perquè els tres homes puguin sostenir-lo alhora.

—T'hi has fixat, germaneta? Aquesta grua és catalana. Porta un Cat enorme!

—No siguis soca. Aquest Cat és de la marca de les grues, Caterpillar!

L'extensió del braç periscòpic deixa al descobert tres banderes, com en una cerimònia de lliurament de medalles olímpiques. Es desplega primer la bandera nacional dels Estats Units, després l'oficial de l'estat de Hawaii i una mena d'enseñya de l'empresa Wells Epoch. Les dues últimes, visibles des de tots els punts de la badia, provoquen crits de protesta irats entre les hosts contràries al complex que segueixen l'acte des

de les embarcacions i també dels pocs que ho fan des de terra ferma.

—La multitud de membres de la comunitat contraris al complex turístic de Wells Epoch considera que l'exhibició de banderes és una provocació —relata Jane Auden amb veheència.

—El moment és d'extrema solemnitat —postilla Russell—. L'emoció impregna l'ambient d'aquesta càlida nit hawaiana.

—La bandera amb el logo de l'empresa Wells Epoch no s'ha acabat de desplegar bé —constata Waters.

La mare torna a la sala de la tele just quan el braç periscòpic de la grua està a mig desplegar. Hi troba el Tom dret com un rave, a tres pams de la pantalla, en la mateixa posició que adopta quan veu els últims segons d'un partit dels Lakers.

—L'encesa del peveter remet al moment suprem de les cerimònies d'inauguració dels Jocs Olímpics —aporta Russell—, quan la flama eterna del foc olímpic és transmesa d'alguna forma enginyosa. Des que l'any 1992 el famós arquer coix va transformar l'encesa del peveter olímpic a la ciutat de Barcelona en un espectacle emocionant, cada nova seu olímpica ha intentat trobar un sistema d'encesa memorable, amb resultats desiguals.

A bord del *Resolution* els falsos ciutadans del segle XVIII, incòmodes dins de les seves disfresses, observen amb perplexitat les evolucions de la grua Caterpillar del segle XXI.

—Han dit que quan la grua arribi a la posició més alta el governador encendrà la punta de l'obelisc —tradueix l'Arnau al sector geriàtric del clan Puig—, i que llavors el cel s'omplirà amb focs d'artifici.

—Sí, i sortirà l'arquer Rebollo saltant a peu coix i li fotrà una fletxa de foc a l'ull del governador —clava l'Anna.

—Ai nena, mira que n'ets!

—El moment suprem està a punt d'arribar —anuncia Russell.

—Sembla que els tres representants escollits uniran les mans per empunyar la torxa llançaflames amb la qual encendran l'obelisc de benvinguda —llegeix Waters per a TBO des del full que li acaben de passar.

—Les autoritats estan a punt de perpetrar la inauguració d'aquest atemptat a la vida natural i han triat un mètode ridícul —sentència Auden—; en aquests moments el penya-segat més gran de Kealakekua Bay queda desvirtuat per una girafa metàl·lica ornamental i un obelisc fals.

A la sala de la tele mare i fill tenen els ulls clavats a la pantalla de plasma, ell dret i ella amb el cul a l'extrem mateix de la butaca, tot desafiant-ne l'estabilitat.

—T'has fixat quin pitafi, fill meu?

Una estranya sensació de perill paralitza el dit zapejador del Tom i inhibeix la seva atenció de l'àudio. Les paraules grandiloqüents de Russell es desfan en volves sonores sense sentit, mera sorollada. Tota la seva atenció es concentra en les imatges, i les úniques paraules que li arriben són les de la mare, pronunciades en el mateix to monòton que li coneix de la vida somnàmbula, quan deambula pel Bed & Breakfast i espanta algun client tocatardà.

—Aquesta colla de cabrons no saben amb qui se les heuen.

El braç periscòpic ha atès tota la seva extensió per acostar la cabina a la punta de l'obelisc desmuntable. Els tres tripulants s'encofurnen a la cabina, dos d'ells enfundats en uns ajustats uniformes de capità britànic amb barret de pics i el tercer amb el cap emplomallat, mig nu. Disfressats per la causa. El major els convida a aferrar-se al llançaflames. Sis mans palpegen el tub historiat que ha d'encendre la gran teia mentre Thomas Cook improvisa un compte enrere abans d'accionar el mecanisme.

El llarg cilindre blanc que emula l'obelisc dels anglesos té una ànima consumible. Una metxa que s'anirà cremant de mica en mica mentre activa les diverses fases de focs artificials

amb què l'han carregada. La part superior també conté un petit dipòsit de gas per assegurar l'encesa inicial. Els dissenyadors del dispositiu compten que així l'obelisc efímer mantindrà una flama espectacular digna d'un peveter olímpic durant els tres primers minuts, temps més que suficient perquè la grua plegui el braç periscòpic i col·loqui els eminents membres de la cabina lluny del possible perill de cremades.

—Cinc, quatre, tres —enumera satisfet el major—, dos, un, zero!

La flama provoca una gran explosió en contacte amb el gas que desprèn des de fa una estona la punta de l'obelisc. Per més que les sis mans que aferraven el llançaflames el deixen anar alhora, la cabina dels tres homes vestits d'època rep un impacte molt potent que la projecta uns quants metres enrere. L'oscil·lació repercuteix en el braç periscòpic i la tensió baixa fins a la base. L'operari que maneja la grua prem els botons de tots quatre punts de suport que falquen el vehicle al sòl rocallós, en un intent desesperat de reforçar-los. Durant uns instants que, vistos per pantalla, semblen interminables, però que en el món real passen molt de pressa, les quatre potes que fan de contrafort aguanten. Però llavors, amb un estrèpit esfereïdor que ensordeix la discreta banda sonora amb què els músics acompanyaven l'encesa, la base de la grua cedeix, de primer una pota i després les altres tres, i la cabina del conductor es veu arrossegada pel viatge de la cabina superior penya-segat avall.

Craix!

La caiguda és espectacular. Il·luminada amb solvència per la gran torxa olímpica que ara corona el flamejant peveter, la girafa macrocèfala cau espenyada amb moviments espasmòdics i desmanegats, propulsada roques avall pel pes dels seus dos centres de gravetat alternatius, les cabines superior i inferior. Els catrincs-catroncs ressonen terribles. Els tres protagonistes de l'encesa són trinxats pels impactes contra el rocam i l'operari que tripulava la grua, més protegit per la carrosseria,

és igualment sacsejat pel vertiginós descens pel dret. El patat-xap final a les aigües embravides de la badia s'expandeix en unes ones que arriben, al cap de pocs segons, al casc del nou *Resolution*. L'oceà absorbeix pacíficament l'impacte del seu nou habitant metàl·lic, però la immersió total de la robòtica girafa provoca un seguit de fenòmens elèctrics que en calcinen bona part de l'estructura amb un brunzit sobrenatural, de zums i zings i zengs i bzzzzz en un macabre espectacle electroacústic ultrail·luminat pels primers focs d'artifici que activa puntualment la metxa de l'arbre esbrancat.

Tot succeeix molt de pressa per a les atònites retines dels assistents a l'acte. En canvi, resulta una seqüència prodigiosament llarga per als telespectadors, molts dels quals no són capaços de desvincular això que han presenciat en directe de les imatges de les catàstrofes amb què sovint els obsequia la ficció des d'aquella mateixa pantalla. A la sala de la tele el Tom s'ha aixecat i aferra amb força el braç dret de sa mare, tal com sovint feia de menut quan el pare va marxar i ell cada nit tenia por.

L'arribada de les onades que ha provocat l'impacte de la girafa macrocèfala a les aigües de la badia desactiva el silenci espès amb què els passatgers del *Resolution* han seguit l'espenyament del vehicle rodant. La majoria són ara a la coberta. Molts, al pont de comandament. Les primeres reaccions, majoritàriament guturals, són ensordides per l'eixordador esclat dels coets que escup, inclement, l'obelisc de la vergonya. Vistos per pantalla, els colors de les figures pirotècniques mantenen encara un aire festiu, però a la badia, a ull nu, les tonalitats de les palmeres, els colors de les banderes, les espirals interminables i els simples deixants daurats fan encara més terrorífiques les formes indefinibles que va adoptant la girafa desmembrada mentre l'oceà l'engoleix, encara entre guspises que no fan presagiar res de bo sobre la remota possibilitat que hi hagi cap supervivent.

La traca final del castell de focs apaga els colors sobre el cel

de Kealakekua Bay. L'obelisc fumejant, encara coronat per una flama groga, és l'única il·luminació sobre les aigües que acaben d'engolir quatre homes electrificats i una girafa metàl·lica. La lluna nova prevista en la data escollida va ser determinant a l'hora de suggerir l'ús massiu del gas sobre la punta de l'obelisc que tan catastròfic ha acabat resultant. Ara és una espelma gegantina que presideix el funeral marí de quatre homes. Un gran ciri pasqual que té una rèplica pètria a uns centenars de metres, en l'obelisc commemoratiu que s'alça, sobri, en sòl britànic.

A la sala de la tele el Tom plora, aferrat encara al braç tumefacte de sa mare mentre ella mormola una jaculatòria interminable.

Al pont de comandament del *Resolution* l'Anna plora, abraçada a son germà, que no sap què dir.

A l'escenari, els músics i les ballarines d'hula són estàtues florejadades, petrificades de cara al vast oceà, fins que Kameha Nuha no es tomba cap a l'interior de l'illa, s'agenolla i fa un gest de submissió dirigit al Mauna Loa. Llavors tots l'imiten i reten homenatge al volcà, agemolits. Prostrats davant de la força suprema de la deessa Pele.

El silenci s'escampa per gairebé tots els racons de la badia, només interromput per la remor del mar. No hi haurà supervivents.

Només se senten veus a la zona de premsa. Quan acaba l'estrèpit dels focs d'artifici que han acompanyat el desastre de la grua, els mitjans que ho retransmeten comencen a reaccionar per tornar a posar paraules a unes imatges que els han deixat sense alè. Només Russell no ha callat en cap moment, incapaç de contenir-se davant d'un caramel informatiu tan saborós, com si volgués deixar la seva empremta a les imatges que tot-hom veurà. La resta dels mitjans destacats que només pretenien fer-ne un reportatge també han demanat de connectar en directe.

—Els professionals d'aquesta casa —quequeja Russell— ja s'han posat en moviment per tal d'escatir les causes d'aquest lamentable accident que ha acabat amb les vides de l'excel·lentíssim senyor major de l'illa de Hawaii, Thomas Cook, el veterà senador Daniel Akaka i dos homes més, un dels quals era el flamant director de Wells Epoch, el senyor Jack Allen.

—Les conseqüències luctuoses de l'accident semblen clares, però encara és massa aviat per poder establir les causes de la desgràcia —pondera Waters—. Tot apunta a un error humà de l'operari que conduïa la grua.

—Tenim encara pocs elements per assegurar-ho —aventura Jane Auden, empesa pel pessigolleig de les grans ocasions—, però els indicis podrien anar en la direcció d'un atemptat suïcida. Tots els esforços s'hauran de centrar ara en la revisió del perfil del conductor de la grua, l'operari Ted Hinks, que podria haver sacrificat la seva vida per assegurar la mort dels tres il·lustres passatgers de la cabina superior.

El Tom decideix abandonar l'acollidora sala de la tele. Dubta entre baixar pel terreny costerut que separa casa seva dels terrenys de Wells Epoch o anar amb cotxe fins a la zona oberta al públic pel trencall de Mamalahoa Highway. Al final s'imposa la mandra. Passa amb facilitat el control policial amb el seu document de resident i en pocs minuts es planta a tocar de l'escenari.

La desolació és absoluta. Els dansaires de Kameha Nuha estan prostrats de cara al Mauna Loa. Des del vaixell encara arriben crits de dolor barrejats amb plors intermitents. Un dels bots que havia de permetre als passatgers accedir a terra ferma sense mullar-se els peus ja en carrega la primera tongada, entre els quals s'esmuny el clan Puig, dinamitzat pels jocs de colzes de les tietes.

L'oceà ha engolit completament la grua caiguda, sense deixar-ne cap rastre, i la flama superior de l'obelisc comença a parpellejar fins que s'esmoreeix, després que s'ha consumit tot

el gas del dipòsit. La badia queda en la penombra. Només les paraules dels periodistes tenyeixen el silenci de remors canviant, que desprenen més por que no pas raó.

Els comentaris impressionistes dels professionals que han estat testimonis directes de la catàstrofe es barregen amb anàlisis tècniques de precisió variable sobre temes tan diversos com la pirotècnia, els vehicles especials, la física i la química en relació amb les combustions sobtades, la història o la política. Totes les emissores interrompen la programació per informar de les quatre morts i enllacen amb les instantànies paraules de condol de Barack Obama. Thomas Cook, company d'estudis del president electe, havia participat molt activament en la campanya del primer president hawaià dels Estats Units.

Les canoes ornamentades recullen els passatgers del *Resolution*, tal com estava previst que farien després dels focs, però enmig d'un silenci espessíssim. Les disfresses acreixen el to irreal de l'atmosfera. Àvies, mares i nens salten del vaixell a la canoa amb els ulls molt oberts i les boques badades. Només Puig sembla aliè a la parsimònia estupefacta general. Enfundat en un vestit de contramestre una talla més petita del compte, tecleja nerviós el mòbil com si fos a l'oficina.

El sinistre que acaben de presenciar li canvia el futur immediat. En els propers dies tenia cites concertades amb dos dels quatre difunts. Lluny de deixar-se impressionar per la tragèdia, el seu cap inquiet barrina com podria recompondre l'agenda. Res no l'aturarà. Sap que actuar en calent sempre és rendible, i vol aprofitar el temps al màxim. Mentre busca al web de Wells Epoch qui ocupa el següent esglaó a l'organigrama, pensa que en el món de l'empresa les desgràcies estoven els cors de la gent i fan aflorar una magnanimitat impensable que potser podrà aprofitar. El cas del major és diferent, perquè en política les desgràcies només fan que els ganivets siguin encara més esmolats, i d'esmolets disposats a ocupar el lloc que queda vacant el món n'és ple.

El Tom no pot deixar de relacionar aquestes quatre morts horribles amb les cinc que es van produir en aquest mateix escenari fa vint-i-tres dècades. Les vestimentes dels finats encara reforcen més aquesta idea. La platja és plena de turistes de tots els orígens disfressats de mariners britànics, que ara són custodiats per la policia hawaiana a l'ampli vestíbul de Wells Epoch. Però el Tom no es pot treure del cap l'aspecte amb què el senador Akaka ha encarat els últims moments de la seva dilatada existència. El veterà polític hawaïà d'origen xinès, representant de la comunitat polinèsia, acusat per la majoria dels manifestants nadius d'haver-se venut al poder del major Cook, ha abraçat la mort disfressat de sacerdot del culte de Lono.